

หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวความคิดสร้างสรรค์
เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครูเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรม
และความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน*

THE INSTRUCTIONAL ENRICHMENT CURRICULUM BASED ON
CREATIVITY - BASED EMPHASIZING ON THE USE OF TECHNOLOGY
BY TEACHERS TO PROMOTE INNOVATOR ABILITY AND LEARNING
HAPPINESS FOR STUDENTS

อาทิตย์ ชาวคำ, Artid Saokham

นันทบุญณภัค พรหมมา, Nandanapaga Promma

กัลยาลักษณ์ ไชยศิริ, Kanyalak Chaisirs

ฉัตรชัย สุขุม, Chatchai Sukhum

วรรณพฤษดิ์ เทียมเดช, Wanphruk Tiamdech

วิชยา กรพิพัฒน์, Wichaya Kornpipa

จิรัชยา ประทีปโชติพร, Chirachaya Prateepchotporn

ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน, Chanasit Sitsungnoen

สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

E-mail : Artid.sk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครูเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ครูโรงเรียนโกวิทอรัญเชิงใหม่รวมจำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์ทอเกสสาร 2) แบบสัมภาษณ์

* Received 8 June 2023; Revised 30 August 2023; Accepted 4 September 2023

3) ประเด็นสนทนากลุ่ม 4) แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฯ มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้าง ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 การสร้างสรรค์เป็นฐาน หน่วยที่ 2 การใช้เทคโนโลยี หน่วยที่ 3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การประยุกต์ใช้และการจัดการเรียนรู้ 4) เวลาเรียน 5) สารการเรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดอบรมให้แก่ครูตามโครงสร้าง 7) สื่อการจัดการเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผล และมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($M = 4.16, SD = 0.60$)

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์เป็นฐาน, เทคโนโลยี, นวัตกรรม, ความสุขในการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were to develop and find the quality of the development of instructional enrichment curriculum based on creativity - based emphasizing on the use of technology by teachers to promote innovator ability and learning happiness for students. Research methods are research and development. The target groups were experts, administrators, Teacher at Kowitthamrong Chiang Mai School, totaling 22 people. Research tools were 1) document analysis form 2) interview form 3) focus group topics 4) assessment form. Statistics used in the research were: Percentage, mean, standard deviation and analyze the content.

The results showed that the curriculum had 8 components, namely 1) Principles 2) Objectives 3) Structure: consisting of 4 learning units; Unit 1 Creativity based learning Unit 2 The using of technology Unit 3 Learning management design Unit 4 Application and learning management 4) Study time 5) Learning content 6) Learning activities: training for teachers according to the structure 7) learning management media and 8) measurement and evaluation, and the quality was at a high level ($M = 4.16, SD = 0.60$).

Keywords: Creative-Based Learning, Technology, Innovator, Learning Happiness

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกปัจจุบันที่คาดเดาเหตุการณ์ได้ยาก เป็นยุคที่เรียกว่า “Disruptive Change” ส่งผลต่ออารมณ์ของมนุษย์ ดังที่ Cascio (2022) กล่าวว่า เป็นโลกแบบ “BANI World” ซึ่งมนุษย์จะมีความเปราะบาง (B-Brittle) ทุกอย่างเต็มไปด้วยความกังวล (A-Anxious) นำไปสู่ความลังเล คาดเดาได้ยาก (N-Nonlinear) และเข้าใจยาก (I - Incomprehensible) ประกอบการที่คนได้รับข่าวสารข้อมูลอย่างรวดเร็วและสะดวกสบายมากขึ้น จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม ส่งผลต่อการพลิกผันทางการศึกษา “Disruption Education” ดังนั้น คุณสมบัติของครูในยุคปัจจุบัน นอกจากจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของแนวคิดหลักแห่งวิชาชีพครู และเนื้อหาสาระวิชาที่สอนแล้วยังจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของเครื่องมือที่จะใช้แสวงหาความรู้ เพื่อช่วยเติมเต็มความรู้ให้กับนักเรียนเกิดทักษะ ความรู้ สร้างสรรค์ประสบการณ์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้นั้นจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนทุกคน การคิดจึงถือเป็นเรื่องพื้นฐานสำคัญสำหรับนักเรียนในทศวรรษที่ 21 ในฐานะพลเมืองดิจิทัล โดยเฉพาะ “ทักษะการคิดขั้นสูง” เป็นทักษะที่สัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ถือได้ว่าเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ ทักษะอื่น ๆ ทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักเรียนจึงเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมได้ (creativity and innovation) เป็นหน้าที่ที่สำคัญที่ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนรู้ที่สนับสนุนการคิดอันก่อให้เกิดทักษะการคิดที่จะทำให้นักเรียนสร้างหรือผลิตนวัตกรรมได้ หรือที่เรียกว่ามีความเป็น “นวัตกรรม”(Innovator) สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้สอน คือ การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดสร้างสรรค์ และสามารถต่อยอดไปจนถึงการสร้างสร้งผลงานให้ตอบสนองต่อความต้องการของโลกยุคปัจจุบัน นอกจากนี้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ เท่าทัน และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับความจำเป็นพื้นฐานในปัจจุบัน ครูต้องศึกษาและเข้าใจในหลักการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ชัดเจนว่าในปัจจุบันมีแอปพลิเคชันสำหรับการเรียนรู้จำนวนมาก ซึ่ง Sue (2011) ได้กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Use of Technology) จะทำให้นักเรียนรู้สารสนเทศ (Information literacy) มีกลยุทธ์การเข้าถึงข้อมูล การประเมินผล และการบริหารจัดการข้อมูล การรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy) สามารถเข้าถึงวิเคราะห์ประเมินและสร้างสรรค์ สื่อหลาย ๆ รูปแบบ นอกจากนั้นยังกล่าวถึงการเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสื่อในสังคม รวมทั้งทักษะที่สำคัญในการสอบถามหาข้อมูลและแสดงออกของความคิดเห็นต่าง ๆ และรู้เข้าใจเทคโนโลยีสารสนเทศ

(Information, communications , and technology : ICT literacy) นักเรียนต้องสามารถเลือกและใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์เทคโนโลยี

การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างมากที่จะช่วยวางแนวทางการจัดการศึกษา กำหนดทิศทางในการที่จะให้ความรู้ การเสริมสร้าง เจตคติ ตลอดจนการฝึกฝนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารอบด้าน ซึ่งจะเป็นหลักสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้และได้ประสิทธิภาพด้วยความสำคัญดังกล่าว การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครูเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน จะช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลิตนวัตกรรม มีความสามารถในการออกแบบและนำไปจัดการเรียนรู้อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นนวัตกรรม อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมนักเรียนให้มีความสุขในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครูเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. เพื่อหาคุณภาพของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครูเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีการวิจัยเรื่องนี้เป็นวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) แบบ Embedded Design (Creswell & Clark, 2011, pp. 58- 72) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐาน แนวคิดเทคโนโลยีเป็นฐาน การส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ความสุขในการ

เรียนรู้ของนักเรียน การประเมินความต้องการจำเป็นโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และโรงเรียนโกวิทอรัญเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D) การออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร โดยการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และตรวจประเมินความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเทคโนโลยี ด้านการสอนแบบความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการสร้างห้องเรียนให้มีความสุข และด้านการนิเทศ จากนั้นดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำหลักสูตรไปใช้

2. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย การวิจัยนี้มีประชากร 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเทคโนโลยี ด้านการสอนแบบความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการสร้างห้องเรียนให้มีความสุข และด้านการนิเทศ ส่วนที่ 2 คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนโกวิทอรัญเชียงใหม่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียนโกวิทอรัญเชียงใหม่มีกลุ่มเป้าหมายดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้การสนทนากลุ่ม จำนวน 7 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) ผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรโดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

3) ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ที่ปรึกษาโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 3 คน ครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 4 คน รวม 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้เครื่องมือการวิจัย 4 ลักษณะ ดังนี้

1) แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้สำหรับผู้วิจัยในการศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การสร้างหลักสูตรเสริมสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยี การส่งเสริมความเป็นนวัตกรรม และความสุขในการเรียนรู้

2) แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนโกวิทอรัญเชียงใหม่ เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยี การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน

3) ประเด็นสนทนากลุ่ม ใช้สำหรับการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายละเอียดตามองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน

4) แบบประเมิน ใช้สำหรับการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองความเหมาะสมที่ได้แก้ไข ปรับปรุงจากผลการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายละเอียดตามองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้สถิติการวิจัยในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาและคุณภาพของหลักสูตรฯ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ตอน พบว่า

ตอนที่ 1 หลักสูตรฯ เป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจง เน้นการเสริมสมรรถนะสำหรับครูในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเฉพาะด้านโดยสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (2560-2579) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 – 2579 แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ จากการวิเคราะห์เนื้อหาแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะสำหรับครู โดยให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับการใช้เทคโนโลยี รวมถึงเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ มีองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร 8 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1) หลักการ คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจ สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นนวัตกร และมีความสุขในการเรียนรู้ได้

2) วัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านครู มี 3 ข้อ คือ 1) เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ 2) เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฯ และ 3) เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์และเทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรและมีความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน สำหรับด้านนักเรียน มี 2 ข้อ คือ 1) เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นนวัตกร และ 2) เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีความสุขในการเรียนรู้

3) โครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ภาค ได้แก่ ภาคทฤษฎี มี 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 การสร้างสรรค์เป็นฐาน หน่วยที่ 2 การใช้เทคโนโลยี หน่วยที่ 3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และภาคปฏิบัติมี 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 4 การประยุกต์ใช้และการจัดการเรียนรู้

4) เวลาเรียน แบ่งออกเป็น 2 ภาค ได้แก่ ภาคทฤษฎีใช้เวลา 12 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติใช้เวลา 4 ชั่วโมง

5) สาระการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักการ กระบวนการออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐาน การใช้แอปพลิเคชันช่วยในการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน

6) กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้วิธีการฟังบรรยาย การลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้จากการอภิปราย การระดมสมอง การสาธิต การใช้คำถาม การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ การใช้เกมหรือกิจกรรม และ การใช้แอปพลิเคชัน

7) สื่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย เอกสารการบรรยาย ใบงาน ใบกิจกรรม แอปพลิเคชัน Kahoot แอปพลิเคชัน Padlet และแอปพลิเคชัน Mentimeter

8) การวัดและประเมินผล ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ฯ แบบประเมินความสามารถในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ฯ แบบสังเกตชั้นเรียน แบบประเมินความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน และแบบวิเคราะห์ประเด็นการเขียนสะท้อนคิดของนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฯ พบว่าผู้เชี่ยวชาญได้มีข้อเสนอแนะให้มีการปรับเนื้อหาให้ชัดเจน ตรวจสอบกิจกรรมการเรียนรู้และแก้ไขการประเมินความเป็นนวัตกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขและพัฒนาเพื่อให้สมบูรณ์ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินอีกครั้ง ใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า พบว่า ภาพรวมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($M = 4.16$, $SD = 0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตารางการฝึกอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.40$, $SD = 0.55$) และพบว่า มี 3 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($M = 4.00$, $SD = 0.00$) สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.00$, $SD = 0.71$) และการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.00$, $SD = 0.71$) สามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพความเหมาะสมของหลักสูตรฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					M	SD	ระดับ คุณภาพ
		1	2	3	4	5			
1	หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฯ	4	4	5	4	4	4.20	0.45	มาก
2	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ	4	4	4	4	4	4.00	0.00	มาก
3	โครงสร้างของหลักสูตรในภาพรวมนำไปสู่การพัฒนา การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคเป็นฐาน ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครู	5	4	4	3	5	4.20	0.84	มาก
4	ลักษณะการจัดกิจกรรมพัฒนาพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคเป็นฐานร่วมกับ การใช้เทคโนโลยีของครู	5	4	4	3	5	4.20	0.84	มาก
5	สื่อและแหล่งเรียนรู้	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
6	การวัดและประเมินผล	5	4	4	3	4	4.00	0.71	มาก
7	คุณสมบัติวิทยากร	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มาก
8	คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม	5	4	4	3	5	4.20	0.84	มาก
9	ตารางการฝึกอบรม	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก
เฉลี่ยภาพรวม						4.16	0.60	มาก	

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคเป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครูเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 องค์ประกอบของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคเป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครูเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน มี 8 องค์ประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีองค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) สาระการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อประกอบการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล (พีระพรรณ ทองศูนย์, 2556, น. 87-98) ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ได้นำองค์ประกอบด้านโครงสร้างและเวลาเรียนเป็นส่วนย่อยในองค์ประกอบ

กิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี มีองค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) มาตรฐาน 2) ตัวชี้วัด 3) คำอธิบายรายวิชา 4) โครงสร้างรายวิชา 5) เวลาเรียน 6) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 7) สื่อการเรียนรู้ 8) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 9) การวัดและประเมินผล (พัชรี ม้าล่อเพชร และ ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย, 2558, น. 281- 292) ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ได้แยกองค์ประกอบ มาตรฐาน ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบหลัก สำหรับงานวิจัยของผู้วิจัยได้นำไปเป็นส่วนย่อยในองค์ประกอบของ โครงสร้าง สารการเรียนรู้และ กิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล (2558, น. 4-17) ที่ได้นำเสนอองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา (school curriculum) ไว้ 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน (เป็นทักษะหลักในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต) 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มี 3 ด้าน ได้แก่ 5.1) การรู้คิด 5.2) คุณธรรมจริยธรรม 5.3) ทักษะทางสังคมและจิตอาสา 6) โครงสร้างเวลาเรียน 7) คำอธิบายสารการเรียนรู้ 8) การจัดการเรียนรู้ 9) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 10) การวัดและประเมินผล จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบดังกล่าวได้กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ เนื่องจากเป็นหลักสูตรสถานศึกษา แต่สำหรับงานวิจัยของผู้วิจัยเป็นองค์ประกอบของหลักสูตรเสริมที่ใช้สถานศึกษา จากประเด็นการอภิปรายผลเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรฯ จึงแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมขององค์ประกอบที่จะสามารถนำไปใช้และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 คุณภาพของหลักสูตรฯ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีขั้นตอนในการศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา อีกทั้งยังมีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งการสนทนากลุ่มและการประเมินความสอดคล้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูประถมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของนักเรียนระดับประถมศึกษา (วิลาพัฒน์ อรุณบุญนวลชาติ, 2561, น. 78- 112) ได้นำร่างหลักสูตรไปตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยวิธีการประชุมพิจารณาหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) แสดงให้เห็นการหาคุณภาพของหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสองภาษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีวครูสาขาวิชาการประถมศึกษา (พัชรพร ศุภกิจ, 2562, น. 92-116) ตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้ได้นำหลักสูตรไปทดลองนำร่อง (Field Try-out) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปทดลองใช้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูระดับมัธยมศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการสร้างสรรค์

ผลงานโดยใช้เทคโนโลยี (อาทิศย์ญา โพธิ์สวय, 2563, น. 121- 143) โดยหาคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มและรับรองผลจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องโดยมีแนวคิด ทฤษฎีรองรับ มีขั้นตอนและเป็นระบบ จากประเด็นการอภิปรายผลเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรฯ จึงแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสม สอดคล้องโดยใช้วิธีการอันเป็นที่ยอมรับสามารถนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อพัฒนาครุรวมไปถึงการส่งเสริมนักเรียนให้มีความเป็นนวัตกรรมและมีความสุขในการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ที่จะนำไปใช้ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดสร้างสรรค์เป็นฐานอย่างลึกซึ้ง และควรมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี

1.2 การนำหลักสูตรไปใช้ในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูง จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความเห็นชอบของผู้บริหารโรงเรียน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของครู การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียน และการบริหารหลักสูตร เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอื่น ๆ ที่ทันสมัยมาใช้เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เช่น รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ฯลฯ เพื่อศึกษาความเป็นนวัตกรรมและมีความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 ควรใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับการใช้เทคโนโลยีของครูเพื่อส่งเสริมผู้เรียนในด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะนวัตกรรม สมรรถนะการเรียนรู้และนวัตกรรม ฯลฯ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คุณารักษ์. (2558). พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปริญญาพร ชุนพรม. (2564). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นภสร ยลสุริยัน. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรพร ศุภกิจ. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสองภาษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรี ม้าล่อเพชร และ ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย. (2558). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 7(1), 281-292.
- พีระพรรณ ทองศูนย์. (2556). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต) นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2558). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา : กระบวนทัศน์ใหม่การพัฒนา. กรุงเทพฯ : บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- วิลาพัฒน์ อรุณบุญนวลชาติ. (2561). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูประถมศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองของนักเรียนระดับประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาทิตย์ญา โพธิ์สวาย. (2563). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ ยุคดิจิทัลของครูระดับมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคโนโลยี (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Cascio, J. (2022). BANI – How To Make Sense Of A Chaotic World?. (online). Retrieved January 10, 2023, from <https://thinkinsights.net/leadership/bani>.

Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. 2nd Edition. Los Angeles: Sage Publications.

Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. (1993). *Curriculum: Foundations, principles and issues* (2nd ed.). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.

Sue, S. (2011). *What is Inclusive Education? Concept Sheet*. Save the Children (UK).(online).

Tyler, R. W. (1969). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press. Retrieved January 10, 2023, from http://www.eenet.org.uk/theory_practice/whatisit.shtml.

